

การออกแบบกราฟิกบนบรรจุภัณฑ์เพื่อส่งเสริม ภาพลักษณ์ของสินค้าจังหวัดสมุทรปราการ

¹ ศิริชัย ศรีวิชัย ² ปริญญาญณ์ แสงอรุณ

¹ สาขาวิชาอุตสาหกรรมกราฟิกพิมพ์ แผนกการออกแบบสิ่งพิมพ์ คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาและหาแนวทางการออกแบบกราฟิกบนบรรจุภัณฑ์เพื่อส่งเสริมภาพลักษณ์ของสินค้าจังหวัดสมุทรปราการ เพื่อให้นักท่องเที่ยวและบุคคลภายนอกจังหวัด รวมไปถึงบุคคลภายในจังหวัดสมุทรปราการ ได้มีความเข้าใจในความเป็นจังหวัดสมุทรปราการได้อย่างถูกต้องรวมถึงส่งเสริมภาพลักษณ์ของสินค้าไปในทิศทางเดียวกัน ผู้วิจัยจึงเห็นถึงความสำคัญการออกแบบกราฟิกที่ช่วยส่งเสริมภาพลักษณ์ของสินค้าจังหวัดสมุทรปราการ โดยวัตถุประสงค์ของงานวิจัย ๑.) เพื่อศึกษาความเป็นมาของจังหวัดสมุทรปราการ ๒.) เพื่อศึกษาผลิตภัณฑ์ที่เป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดสมุทรปราการ ๓.) เพื่อศึกษาหาแนวทางการออกแบบกราฟิกบนบรรจุภัณฑ์ที่สามารถส่งเสริมนำเสนอภาพลักษณ์ของสินค้าจังหวัดสมุทรปราการ ๔.) เพื่อหาความพึงพอใจการออกแบบกราฟิกบนบรรจุภัณฑ์ที่ส่งเสริมภาพลักษณ์ของสินค้าจังหวัดสมุทรปราการที่สร้างขึ้น โดยมีวิธีดำเนินงานวิจัยกับกลุ่มเป้าหมายจำนวน ๑๐๐ คนโดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental sampling) ที่เคยซื้อสินค้าหรือ อาศัยอยู่ภายในจังหวัดสมุทรปราการ และกลุ่มนักท่องเที่ยวหรือบุคคลภายนอก ทั้งเพศชายและหญิง ทุกช่วงอายุ ผลการวิจัยพบว่า ในการออกแบบกราฟิกบนบรรจุภัณฑ์เพื่อส่งเสริมภาพลักษณ์ของสินค้าจังหวัดสมุทรปราการที่สร้างขึ้นผ่านงานออกแบบกราฟิกที่นำเสนอภาพลักษณ์ของสินค้าโดยควรใช้ตัวแทนภาพประกอบร่วมกันในทุกผลิตภัณฑ์ เช่น ภาพสถานที่สำคัญของจังหวัดทำให้นักท่องเที่ยวในจังหวัด นำมาใช้เป็นตัวแทนสินค้าจากจังหวัดสมุทรปราการที่มีความหลากหลายโดยจัดทิศทางกราฟิกให้เกิดขึ้นไปในทิศทางเดียวกัน ผลจากการออกแบบพบว่าบุคคลภายนอกจังหวัด รวมไปถึงบุคคลภายในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ ได้มีความเข้าใจสินค้าจังหวัดสมุทรปราการได้อย่างถูกต้องตรงกันแสดงถึงบรรจุภัณฑ์ สามารถเป็นตัวแทนจังหวัดสมุทรปราการได้ รวมถึงบรรจุภัณฑ์ที่จัดทำต้นแบบใช้ส่งเสริมภาพลักษณ์ของสินค้าไปในทิศทางเดียวกันอยู่ในระดับพึงพอใจมาก คิดเป็นค่าเฉลี่ย ๓.๘๐ และยังชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของจังหวัดสมุทรปราการตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันผ่านการจัดองค์ประกอบศิลป์เพื่อแสดงอัตลักษณ์ความเป็นสมุทรปราการทั้งช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจให้กับจังหวัดสมุทรปราการอีกด้วย

คำสำคัญ : ออกแบบกราฟิก, ภาพลักษณ์, บรรจุภัณฑ์

Graphic design on packaging to promote Product image of Samut Prakan Province

¹Sirichai Srivichai ²Patinya Sang-aroon

¹Printing and packaging design, Industrial Technology, Science, SSRU

ABSTRACT

This research the objective is to study and find guidelines for graphic design on packaging to promote the image of the products in Samut Prakan province for tourists, outsider the province and insiders in Samut Prakan province have understanding of Samut Prakan province correctly presented. The researcher therefore sees the importance of graphic design that helps promote the product image of Samut Prakan province. Research objectives 1.) To study the history of Samut Prakan province. 2.) To study products that are unique to Samut Prakan province. 3.) To study the guidelines for graphic design on packaging that can promote the presentation of the product image of Samut Prakan province. 4.) To study the satisfaction of graphic design on packaging to promote the image of the products in Samut Prakan province. By research method target groups of 100 people who have purchased products and live within Samut Prakan province and groups of tourists or outsiders both males and females of all ages (Accidentalsampling) . Research result the overall image of satisfaction in graphic design on packaging to promote the image of the products in Samut Prakan province is very satisfactory. Representing an average of 3.80 Through graphic design that presents the image of the product using images of important places of the province enabling tourists and people outside the province including insiders have understanding of Samut Prakan province correctly. Including promoting the image of the product in the same direction and saw the importance of Samut Prakan province from the past to the present and help stimulate the economy for Samut Prakan province as well.

Keywords : Graphic design, image, Packaging

บทนำ

จังหวัดสมุทรปราการมีความสำคัญมาตั้งแต่โบราณเป็นเมืองหน้าด่านทางทะเลที่สำคัญในอดีต และเป็นจุดพักของเรือสินค้าต่างชาติที่มาติดต่อค้าขายกับไทยปัจจุบันจังหวัดสมุทรปราการเป็นจังหวัดที่เจริญเติบโตอย่างรวดเร็วและยังเป็นที่ตั้งของนิคมอุตสาหกรรมขนาดใหญ่มีชาวต่างชาติเข้ามาลงทุนจำนวนมากและมีสนามบินหลักของประเทศจึงเป็นจังหวัดที่น่ารายได้เข้าสู่ประเทศเป็นจำนวนมากในปัจจุบัน มีแหล่งท่องเที่ยวสถานที่ที่สำคัญและผลิตภัณฑ์มากมายที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวแต่ปัจจุบันยังไม่มีกรออกแบบกราฟิกบนสินค้าของจังหวัดสมุทรปราการที่น่าเสนอถึงภาพลักษณ์ของจังหวัดที่ชัดเจนไปในทิศทางเดียวกันผู้วิจัยจึงเห็นว่าจังหวัดสมุทรปราการเป็นจังหวัดที่มีประวัติศาสตร์ยาวนานมีความสำคัญรวมทั้งมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่น่าจะนำเสนอภาพลักษณ์ของจังหวัดออกมาได้ จึงทำการวิจัยและศึกษาการออกแบบกราฟิกที่ส่งเสริมภาพลักษณ์ของสินค้าจังหวัดสมุทรปราการ เพื่อให้มีความเข้าใจในสินค้าและเห็นถึงความสำคัญของจังหวัดสมุทรปราการตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน รวมถึงส่งเสริมภาพลักษณ์ของสินค้าไปในทิศทางเดียวกัน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาความเป็นมาและความสำคัญของจังหวัดสมุทรปราการ
๒. เพื่อศึกษาผลิตภัณฑ์ที่เป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดสมุทรปราการ
๓. เพื่อศึกษาหาแนวทางการออกแบบกราฟิกบนบรรจุภัณฑ์ที่สามารถนำเสนอภาพลักษณ์ของสินค้าจังหวัดสมุทรปราการ

๔. เพื่อหาความพึงพอใจการออกแบบกราฟิกบนบรรจุภัณฑ์ที่ส่งเสริมภาพลักษณ์ของสินค้าจังหวัดสมุทรปราการที่สร้างขึ้น

วิธีการวิจัย

๑. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ในครั้งนี้อยู่คือ บุคคลทั่วไปทั้งเพศหญิง/ชาย, ทุกอายุ ซึ่งกลุ่มเป้าหมายเป็นผู้ที่อาศัยภายในจังหวัดสมุทรปราการและกลุ่มนักท่องเที่ยวหรือบุคคลภายนอก

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้คือ บุคคลทั่วไปทั้งเพศหญิง/ชาย, ทุกอายุ ซึ่งกลุ่มเป้าหมายเป็นผู้ที่อาศัยภายในจังหวัดสมุทรปราการและกลุ่มนักท่องเที่ยวหรือบุคคลภายนอกที่เคยซื้อสินค้าจากจังหวัดสมุทรปราการจำนวน ๑๐๐ คน

๒. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

๒.๑ แบบสอบถาม ๑๐๐ ชุด โดยเก็บข้อมูลทั่วไป ข้อมูลด้านการออกแบบ โดยสอบถามกลุ่มตัวอย่าง คือบุคคลทั่วไปทั้งเพศหญิง/ชาย ทุกอายุ ซึ่งเป็นผู้ที่อาศัยภายในจังหวัดสมุทรปราการและกลุ่มนักท่องเที่ยวหรือบุคคลภายนอกที่เคยซื้อสินค้าจากจังหวัดสมุทรปราการเพื่อหาอัตลักษณ์ตัวแทนความเป็นสมุทรปราการ

๒.๒ แบบสอบถาม ๕๐ ชุด โดยเก็บข้อมูลความพึงพอใจต่อรูปแบบบรรจุภัณฑ์ใหม่ โดยสอบถามกลุ่มตัวอย่างคือบุคคลทั่วไปทั้งเพศหญิง/ชาย ทุกอายุ ซึ่งเป็นผู้ที่อาศัยภายในจังหวัดสมุทรปราการและกลุ่มนักท่องเที่ยวหรือบุคคลภายนอกที่เคยซื้อสินค้าจากจังหวัดสมุทรปราการเพื่อประเมินความพึงพอใจต่อรูปแบบบรรจุภัณฑ์ที่สร้างขึ้น

๒.๓ ลักษณะการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง คือ สุ่มแบบสอบถาม โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental sampling) เป็นการเลือก

กลุ่มตัวอย่างเพื่อให้ได้จำนวนตามต้องการโดยไม่มีหลักเกณฑ์กลุ่มตัวอย่างจะเป็นใครก็ได้ที่สามารถให้ข้อมูลได้

๓. การวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๑ แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เช่น เพศ อายุ รายได้

๓.๒ แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทางการออกแบบ วิเคราะห์ข้อมูลประเมินโดยใช้ค่าเฉลี่ย

๓.๓ แบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อรูปแบบบรรจุภัณฑ์ใหม่ วิเคราะห์ข้อมูลประเมินโดยใช้ค่าเฉลี่ย

๔. สถิติที่ใช้ในงานวิจัย

๔.๑ ค่าร้อยละ

$$\text{ร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนที่เลือก (ความถี่)} \times 100}{\text{จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม}}$$

๔.๒ ค่าเฉลี่ย

$$\text{ค่าเฉลี่ย} = \frac{\text{ผลบวกของค่าที่เลือกตอบ}}{\text{จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม}}$$

ผลการวิจัย

๑. ได้ ภาพลักษณะ ของสินค้าจังหวัดสมุทรปราการจากภาพกราฟิกที่เป็นตัวแทนบนสินค้ามีชื่อในจังหวัดสมุทรปราการ คือ ผลิตภัณฑ์พลาสติกบางบ่อ ผลิตภัณฑ์กุ้งเหยียด ผลิตภัณฑ์ข้าวเกรียบพลาสติก ผลิตภัณฑ์ขนมเปียะไส้ลูกจากผลิตภัณฑ์น้ำพริกพลาสติก และผลิตภัณฑ์น้ำพริกกุ้ง

๒. ได้ ตัวอย่างต้นแบบบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์พลาสติกบางบ่อ ผลิตภัณฑ์กุ้งเหยียด ผลิตภัณฑ์ข้าวเกรียบพลาสติก ผลิตภัณฑ์ขนมเปียะไส้ลูกจาก ผลิตภัณฑ์น้ำพริกพลาสติก และผลิตภัณฑ์น้ำพริกกุ้งที่สามารถส่งเสริม ภาพลักษณ์ของจังหวัดสมุทรปราการ โครงสร้างของบรรจุภัณฑ์ มีคุณสมบัติในการเก็บรักษาคุณภาพของผลิตภัณฑ์ใช้งานได้สะดวก ง่าย ต่อการวางจัด

จำหน่ายโดยประเมินผลบรรจุภัณฑ์ที่สร้างขึ้น ดังตารางที่ ๑

ตารางที่ ๑ วิเคราะห์ความพึงพอใจในกราฟิกบนบรรจุภัณฑ์ ของสินค้าจังหวัดสมุทรปราการที่สร้างขึ้น (N=50)

ลำดับที่	รายการ	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Std.Deviation)	ระดับความพึงพอใจ
ด้านโครงสร้างบรรจุภัณฑ์				
๑.	รูปแบบของโครงสร้างบรรจุภัณฑ์โดยรวม มีความเหมาะสมกับตัวผลิตภัณฑ์	๓.๘	๐.๖๓	มาก
๒.	วัสดุของโครงสร้างบรรจุภัณฑ์ มีความเหมาะสมบรรจุภัณฑ์มีขนาด	๓.๗๖	๐.๖๕	มาก
๓.	เหมาะสมต่อปริมาณของสินค้า	๓.๘๔	๐.๖๑	มาก
๔.	สามารถเปิด - ปิด และเก็บรักษาสินค้าได้ดี	๓.๗๔	๐.๖๖	มาก
๕.	สามารถหิ้ว หรือหยิบจับได้สะดวก	๓.๗๒	๐.๘๐	มาก
ผลรวมด้านโครงสร้างบรรจุภัณฑ์		๓.๗๗	๐.๖๗	มาก
ด้านออกแบบกราฟิกบนบรรจุภัณฑ์				
๖.	สีส้ม มีความสดใส สวยงาม	๓.๖๘	๐.๗๑	มาก
๗.	รูปภาพ ลวดลายที่ตกแต่ง มีความเหมาะสมสวยงาม	๓.๘๒	๐.๖๒	มาก
๘.	รูปแบบตัวอักษร มีความสอดคล้อง เหมาะสม	๓.๘	๐.๗๕	มาก
๙.	ข้อมูลแสดงรายละเอียดบนบรรจุภัณฑ์ มีความเหมาะสม ครบถ้วน	๓.๘๘	๐.๖๒	มาก
๑๐.	จุดเด่นเอกลักษณ์กลุ่มชุมชนได้ดี	๓.๗๒	๐.๖๐	มาก
ผลรวมด้านออกแบบกราฟิกบนบรรจุภัณฑ์		๓.๗๘	๐.๖๖	มาก
ด้านการใช้กราฟิกสื่อสารอัตลักษณ์สินค้า				
๑๑.	ภาพที่สามารถสื่อถึงจังหวัดสมุทรปราการได้	๓.๗๔	๐.๗๕	มาก
๑๒.	ภาพประกอบกราฟิกที่สร้างขึ้นสามารถสื่อถึงสถานที่สำคัญของจังหวัดสมุทรปราการได้	๓.๗๖	๐.๗๑	มาก
๑๓.	ภาพที่สร้างขึ้นสามารถบ่งชี้ถึงการเป็นผลิตภัณฑ์จากจังหวัดสมุทรปราการได้	๓.๘	๐.๖๗	มาก
๑๔.	เห็นภาพกราฟิกสินค้าแล้วจดจำได้ว่าเป็นผลิตภัณฑ์ของจังหวัดสมุทรปราการ	๓.๗๖	๐.๖๘	มาก
๑๕.	ภาพที่สร้างขึ้นสามารถดึงดูดให้คนสนใจ สินค้าได้	๔.๒๔	๐.๖๘	มาก
ผลรวมด้านการใช้กราฟิกสื่อสารอัตลักษณ์สินค้า		๓.๘๖	๐.๗๐	มาก
รวม		๓.๘๐	๐.๖๘	มาก

สรุปและอภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง การออกแบบกราฟิกบนบรรจุภัณฑ์เพื่อส่งเสริมภาพลักษณ์ของสินค้าจังหวัดสมุทรปราการ ได้พบว่า แนวทางการออกแบบกราฟิกบนบรรจุภัณฑ์สินค้าจังหวัดสมุทรปราการที่มีความหลากหลายของสินค้าขึ้นชื่อที่เป็นที่รู้จักผ่านความมีชื่อเสียง เช่น ปลาสดิบางบ่อ น้ำพริกกุ้งเสียบ กุ้งเหยียด ข้าวเกรียบปลาสดินั้น ขาดอัตลักษณ์สินค้าภายใต้ความเป็นทิศทางเดียวกันในการวางขายสินค้าภายใต้ความเป็นสินค้าขึ้นชื่อ ที่มาจากจังหวัดสมุทรปราการ ด้านการออกแบบ ผู้วิจัยพบว่าควรใช้ภาพตัวแทนร่วมกันมาเป็นองค์ประกอบทางการออกแบบและใช้สีที่แสดงสินค้าภายใน เช่น ผลิตภัณฑ์จากกุ้งเป็นสีส้ม ผลิตภัณฑ์จากปลาสดิบางบ่อเป็นสีฟ้า ข้าวเกรียบเป็นสีน้ำตาล เพื่อบ่งบอกถึงชนิดสินค้าภายในและยังสามารถส่งเสริมภาพลักษณ์ผลิตภัณฑ์ที่มีความหลากหลายได้ไปพร้อมกัน งานวิจัยยังพบว่า ด้านโครงสร้างบรรจุภัณฑ์ ด้านกราฟิกบนบรรจุภัณฑ์ และด้านการใช้กราฟิกสื่อสารอัตลักษณ์สินค้าที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น มีความคิดเห็นผู้ตอบแบบสอบถามกับภาพลักษณ์บรรจุภัณฑ์ใหม่อยู่ในระดับที่ดี คือ ทำให้สินค้ามีภาพลักษณ์ที่ดีขึ้นและมีความน่าสนใจ ช่วยเพิ่มมูลค่าสินค้าขึ้น งานออกแบบ มีความสอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมายและเหมาะกับการนำไปใช้งาน นอกจากนี้ยังเป็นส่วนหนึ่งในการประชาสัมพันธ์สินค้าที่มีชื่อเสียงของจังหวัดสมุทรปราการให้เป็นที่รู้จักทั้งภายนอก และภายในจังหวัดมากยิ่งขึ้น ด้วยการออกแบบที่เรียบง่าย เหมาะกับคนรุ่นใหม่ที่ต้องการการสื่อสารให้เข้าใจง่ายด้วยกราฟิกบนบรรจุภัณฑ์ที่เป็นภาพและสีที่หลากหลาย ทำให้สินค้ามีความโดดเด่นและชัดเจนมากยิ่งขึ้น และยังเป็นการสร้างภาพลักษณ์ใหม่ให้กับสินค้าอีกด้วย

ภาพที่ ๑ ตัวอย่างผลิตภัณฑ์ปลาสดิบางบ่อ

ภาพที่ ๒ ตัวอย่างผลิตภัณฑ์กุ้งเหยียด

ภาพที่ ๓ ตัวอย่างผลิตภัณฑ์ข้าวเกรียบปลาสด

ภาพที่ ๔ ตัวอย่างผลิตภัณฑ์ขนมเปียะใส่ลูกจาก

ภาพที่ ๗ ตัวอย่างผลิตภัณฑ์น้ำพริกกุ้ง (กระปุก)

ภาพที่ ๕ ตัวอย่างผลิตภัณฑ์น้ำพริกพลาสติก
(แบบกระปุก)

ภาพที่ ๘ ตัวอย่างผลิตภัณฑ์น้ำพริกกุ้ง
(แบบแบ่งทานหนึ่งมือ)

ภาพที่ ๖ ตัวอย่างผลิตภัณฑ์น้ำพริกพลาสติก
(แบบแบ่งทานหนึ่งมือ)

ข้อเสนอแนะ

๑. โครงสร้างบรรจุภัณฑ์ควรมีการปิด - เปิดและเก็บรักษาสินค้า นำเสนอสินค้าและเพิ่มให้โครงสร้าง สามารถหิ้ว หรือหยิบจับได้สะดวกเพื่อลดการใช้ถุงพลาสติกที่ต้องสวมทับอีกชั้นหนึ่ง
๒. การจัดวางองค์ประกอบกราฟิกบนบรรจุภัณฑ์ ควรจัดวางให้ลงตัวในทุกๆด้านของบรรจุภัณฑ์ ไม่ควรเหลือพื้นที่ว่างด้านใดด้านหนึ่ง หรือวางภาพในทุกมิติต่อเนื่องกันมากขึ้น
๓. รายละเอียดข้อมูลสำคัญ ควรจัดวางอย่างลงตัว ตัวอักษรไม่เล็กจนเกินไปหากพื้นที่จำกัดควรมีการใช้ ป้ายห้อยสินค้าเพิ่มเติม

เอกสารอ้างอิง

ศรित्र กิตติสุขเจริญ. (๒๕๕๓). *สมุทรปราการ*.
กรุงเทพฯ: บริษัท เลิฟแอนด์ลิฟเพรส จำกัด.

วรวงศ์ วรชาติอุดมพงศ์. (๒๕๕๐). *ออกแบบ
กราฟิกGRAPHIC DESIGN*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
ศิลปะบรรณาการ.

กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม. *อัตลักษณ์สร้างอย่างไร
ให้ปัง*, ๗ มกราคม ๒๕๖๒.

<https://bsc.dip.go.th/th/category/marketing/2/sm-buildingegosteals1>

แนวทางการออกแบบบรรจุภัณฑ์, ๗ มกราคม
๒๕๖๒.

<https://sites.google.com/site/ploym632557/naewthang-kar-xxkbaeb-brrcu-phanth>

ภาควิชาเทคโนโลยีการบรรจุ คณะอุตสาหกรรม
เกษตร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. *การพิมพ์บรรจุ
ภัณฑ์*, ๗ มกราคม ๒๕๖๒.

<http://www.dbale.com/index.php?lay=show&ac=article&id=539191643>